

Hemodiyaliz Hastalar?nda Susama S?k?nt?s? Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Hemodiyaliz Hastalar?nda Susama S?k?nt?s? Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=22783>

Öz

Hemodiyaliz Hastalarında Susama Sıkıntısı Ölçeği, **kronik böbrek yetmezliği** (Kronik Böbrek Yetmezliği) nedeniyle düzenli olarak **hemodiyaliz** (Hemodiyaliz) tedavisi gören hastalarda, sıkıntılarına bağlı olarak gelişen susama hissinden kaynaklanan sıkıntısının şiddetini ve etkisini ölçmek amacıyla uyarlanmış bir psikometrik araçtır. Ölçeğin Türkçe adaptasyonu ve psikometrik özelliklerinin incelenmesi çalışması, Belgüzar Kara tarafından 2013 yılında tamamlanmıştır.

Bu ölçek, hastaların susama nedeniyle yaşadıkları fizyolojik rahatsızlıklar, duygusal yükü ve günlük yaşam aktivitelerindeki sıkıntılar değerlendirilerek, susama sıkıntısının genel yaşam kalitesi üzerindeki olumsuz etkilerini belirlemede klinisyenlere ve araştırmacılara geçerli ve güvenilir bir yöntem sunmayı amaçlamaktadır.

Anahtar Kelimeler

Hemodiyaliz, Susama Sıkıntısı, Ölçek Uyarlama, Psikometri, Kronik Böbrek Yetmezliği, Yaşam Kalitesi

Yazarlar

Belgüzar Kara

Amaç

Ölçeğin temel amacı, **hemodiyaliz** tedavisi altındaki bireylerde susama hissini neden olduğu psikolojik ve fizyolojik sıkıntı düzeyini standardize edilmiş bir biçimde nicel olarak belirlemektir. Bu ölçüm, hastaların zorunlu sıkıntılı durumlarına uyumlarını, semptom yüklerini ve genel hasta refahını değerlendirmede kritik bir gösterge sağlar.

Türkçe adaptasyon çalışması, orijinal ölçeğin kültürel ve dilsel bağlamda Türk popülasyonuna uygunluğunu sağlamayı ve Türkiye'deki sağlık profesyonellerine susama sıkıntısı yönetiminde kullanılabilecek bilimsel açıdan sağlam bir araç sunmayı hedeflemiştir.

Yapı

Ölçeğin ölçtüğü temel yapı, **Susama Sıkıntısı**'dir. Susama Sıkıntısı, sadece biyolojik bir ihtiyaç olan susuzluk durumunu değil; aynı zamanda kronik sıkıntılı durumlarda nedeniyle bu ihtiyaç sürekli olarak karşılanamamasının yol açtığı sinirlilik, huzursuzluk, uyku bozuklukları, ağız kuruluğu ile başka çeşitli zorluklar gibi bilişsel, duygusal ve davranışsal sonuçları içeren

çok boyutlu bir durumu ifade eder.

Bu araç, hastaların susama nedeniyle yaşadıkları sıkıntıların ciddiyetini ve sıklığını değerlendirerek, klinik müdahale gerektiren yüksek riskli hastaların belirlenmesine yardımcı olur. Yapı, hemodiyaliz hastaları için spesifik olarak tasarlanmıştır, çünkü bu popülasyonda susama, morbidite ve mortalite ile ilişkili bir sorun olan aterosklerotik interdiyalitik kilo alımı (Interdiyalitik Kilo Alımı) ana nedenlerinden biridir.

Geçerlik

Türkçe uyarlama çalışmasında (Kara, 2013), ölçeğin geçerlik çalışmaları kapsamlı bir şekilde incelenmiştir. Yapılan analizler, ölçeğin yapı geçerliği ve dil geçerliği üzerine odaklanmıştır. Yapı geçerliği, ölçeğin gerçekten susama sıkıntısı yapısını ölçüp ölçmediğini istatistiksel olarak kanıtlamaya amaçlar.

Geçerlik sonuçları, ölçeğin Türk kültürüne ve diline uyarlanmış formunun, **hemodiyaliz** hastalarının yaşadığı susama sıkıntısını doğru ve anlamlı bir şekilde temsil ettiğini göstermiştir. Bu bulgular, ölçeğin klinik değerlendirmelerde ve araştırmalarda kullanılabilirliğini bilimsel olarak desteklemektedir.

Güvenirlik

Kara (2013) tarafından yürütülen çalışmada, ölçeğin güvenilirlik analizleri iç tutarlılık yöntemi kullanılarak gerçekleştirilmiştir. İç tutarlılık, ölçekteki tüm maddelerin aynı yapıyı, yani susama sıkıntısını, ne kadar tutarlı bir şekilde ölçtüğünü gösterir.

Güvenirlik analizleri sonucunda hesaplanan **Cronbach Alfa** (Cronbach Alfa) katsayısının yüksek olduğu rapor edilmiştir. Bu yüksek değer, ölçek maddelerinin birbiriyle güçlü bir korelasyon içinde olduğunu ve ölçeğin yüksek derecede iç tutarlılığa sahip olduğunu kanıtlamaktadır. Bu güvenilirlik düzeyi, ölçeğin tekrarlanan ölçümlerde stabil ve tutarlı sonuçlar üreteceğini garanti eder.

Faktör Analizi

Ölçeğin yapısal doğruluğunu ve boyutsallığını incelemek amacıyla **faktör analizi** (Faktör Analizi) teknikleri kullanılmıştır. Bu analizler, ölçeğin Türkçe formunun orijinal ölçekteki teorik faktör yapısını koruyup korumadığını veya popülasyona özgü yeni faktörlerin ortaya çıkıp çıkmadığını belirlemek için hayati öneme sahiptir.

Faktör analizleri genellikle Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) veya Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) yöntemleriyle yürütülür. Elde edilen faktör yüklerinin incelenmesi, her bir maddenin ölçülen

yapı içindeki önemini ve ait olduğu alt boyutu teyit etmiştir. Bu sonuçlar, ölçeğin tek boyutlu veya çok boyutlu yapılarının Türk popülasyonunda da geçerli olduğunu doğrulamıştır.

Araç

Test Çeşidi: Uyarılama

Format: Öz bildirim temelli, Likert Tipi Derecelendirme (Orijinal ölçeğin yapısına bağlı olarak)

Mevcut Diller: Türkçe, Orijinal Dil (İngilizce - uyarılama kaynağına göre varsayılmıştır)

Popülasyon Grubu: Klinik Popülasyon

Yaş Grubu: Yetkinler

Popülasyon Detayları: Kronik böbrek yetmezliği nedeniyle düzenli hemodiyaliz tedavisi gören hastalar.

Test Metodolojisi: Hastaların susama ile ilişkili sıkıntıların kendilerinin rapor etmesine dayanan psikometrik değerlendirme.

Anahtar Kelimeler

Hemşirelik Araştırmaları, Susama Yönetimi, Kronik Hastalık Yönetimi, Sıvı Kısıtlaması, Nefroloji

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Belgüzar Kara

Yazar ORCID Tanımlayıcısı: Veri mevcut değil

İletişim E-posta Adresi: sb.kara@mynet.com

Yazın Adresi: Veri mevcut değil

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçeğin Türkçe formunun kullanımı için genellikle sorumlu yazar **Belgüzar Kara**'dan izin alınması gerekmektedir. Kullanım ücreti bilgisi, kaynak içerikte belirtilmemiştir ve ilgili yazar/kurum ile iletişime geçilerek öğrenilmelidir. Ölçeğin Türkçe adaptasyon çalışması 2013 yılında yayımlanmıştır.

Ölçeğin orijinal PDF dosyası burada indirilebilir: [thirst-distress-scale-in-patients-on-hemodialysis-toad.pdf](https://doi.org/10.1016/j.anr.2013.10.001)

Kaynaklar

Kara, B. (2013). Validity and reliability of the Turkish version of the Thirst Distress Scale in Patients on Hemodialysis. *Asian Nursing Research*, 7, 212-218. <https://doi.org/10.1016/j.anr.2013.10.001>

Hemodiyaliz Hastalarında Susama Sıkıntısı Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmalı ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

Sağlanan kaynak içerikte ölçeğin maddeleri yer almamaktadır. Maddelerin tam listesi ve derecelendirme yapısı için ilgili referans yayına (Kara, 2013) başvurulması gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM